

การพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลแบบมีส่วนร่วมสำหรับเด็กพิเศษในภาวะการณั ระบาดไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019

Development of Individualized Education Program (IEP) for Children with Special Needs that Facilitates the Learning During the COVID 19 Outbreak

อติตยา ใจเตี้ย^{1*} และสามารถ ใจเตี้ย²

Atitaya Jaitae^{1*} and Samart Jaitae²

Received: (April 26, 2023) Revised: (December 15, 2023) Accepted: (December 28, 2023)

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสานวิธีนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและประเมินผลสัมฤทธิ์
แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษในภาวะการณัระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่
2019 โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่างเป็นเด็กพิเศษห้องเรียนเด็กพิเศษ โรงเรียนสาธิต
มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 8 คน และผู้ส่วนได้เสียในการ
จัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษ จำนวน 11 คน เครื่องมือการวิจัยเป็นแผนการจัดการศึกษาเฉพาะ
บุคคลสำหรับเด็กพิเศษ และแบบประเมินพัฒนาเด็กที่มีความต้องการพิเศษ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติ
ทดสอบ Wilcoxon Signed Rank Test

ผลการวิจัยพบว่า ค่าคะแนนพัฒนาการทั้ง 6 ด้านเฉลี่ยหลังทดลองใช้แผนการจัดการศึกษา
เฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษการเพิ่มขึ้นก่อนทดลองใช้แผนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ 0.05
($p = 0.012$) จึงอาจสรุปได้ว่าแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษที่พัฒนาขึ้นอาจจะ
ช่วยเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กพิเศษในภาวะการณัระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ได้

คำสำคัญ: แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล, ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019, เด็กพิเศษ

¹โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Chiangmai Rajabhat University Demonstration School

² คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

Faculty of Science and Technology, Chiangmai Rajabhat University

*Corresponding Author E-mail: Atitaya_Jai@cmru.ac.th

Abstract

The mixed-method design aimed to develop an individualized education program (IEP) for children with special needs during the novel coronavirus 2019 outbreak. The study's sample group consisted of 8 students from Chaing Mai demonstration school in the academic year of 2021. The tools used included the individualized education program and child development assessment for special needs. The Wilcoxon signed-rank test was utilized for analysis.

The results showed that the achievement scores for child development after implementing the individualized education program were significantly higher than the pre-scores ($p = 0.012$). Therefore, it can be concluded that the IEP activity has the potential to improve the child development of children with special needs.

Keywords: Individualized Education Program (IEP), Novel Coronavirus 2019, Children with Special Needs

บทนำ

สถานการณ์การระบาดของของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ที่ส่งผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอนทุกระดับ ซึ่งรัฐบาลได้ออกประกาศและมีมาตรการเฝ้าระวังเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อไวรัส อาทิ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินในพื้นที่ทั่วราชอาณาจักร โดยอาศัยอำนาจตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 กำหนดให้มีการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ห้ามการใช้อาคารสถานที่ของโรงเรียนและสถาบันการศึกษาทุกประเภท เพื่อจัดการเรียนการสอน การสอบ พิธีกรรม หรือการทำกิจกรรมใด ๆ ที่มีผู้เข้าร่วมเป็นจำนวนมาก เว้นแต่เป็นการดำเนินการสื่อสารแบบทางไกลหรือด้วยวิธีอิเล็กทรอนิกส์ ทั้งนี้สถานศึกษาและครูผู้สอนจึงมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งที่ต้องส่งเสริมให้เด็กนักเรียนในทุกระดับได้มีโอกาสได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการนำรูปแบบการเรียนการสอนที่มีการจัดทำสื่อและนำเครื่องมือต่าง ๆ ที่ทันสมัยมาใช้และสามารถถ่ายทอดให้ผู้เรียนได้เข้าใจและมีความรู้เข้าถึงได้ง่ายขึ้นในรูปแบบการเรียนรู้แบบออนไลน์ (ปิยะวรรณ ปานโต, 2566) ในส่วนของเด็กพิเศษมีข้อเสนอแนะให้ใช้การเรียนการสอนแบบ Home School โดยผู้ปกครองจะมีบทบาทเป็นผู้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบที่เหมาะสมกับเด็ก และเรียนคอร์สออนไลน์โดยครูการศึกษาพิเศษ ทั้งนี้กระบวนการนี้ต้องมีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับเด็กแต่ละบุคคล มีรายงานการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างทุกคนมีพัฒนาการด้านทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ทักษะการเข้าใจภาษา ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสังคมและทักษะทางวิชาการดีขึ้นหลังจากใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลที่สร้างขึ้น (อภิตยา ใจเตี้ย, 2554) เช่นเดียวกับเด็กออทิสติกที่แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลช่วยในการเสริมสร้างทักษะด้านวิชาการ การเรียนรู้ และการสื่อสาร (Jordan, Lisa

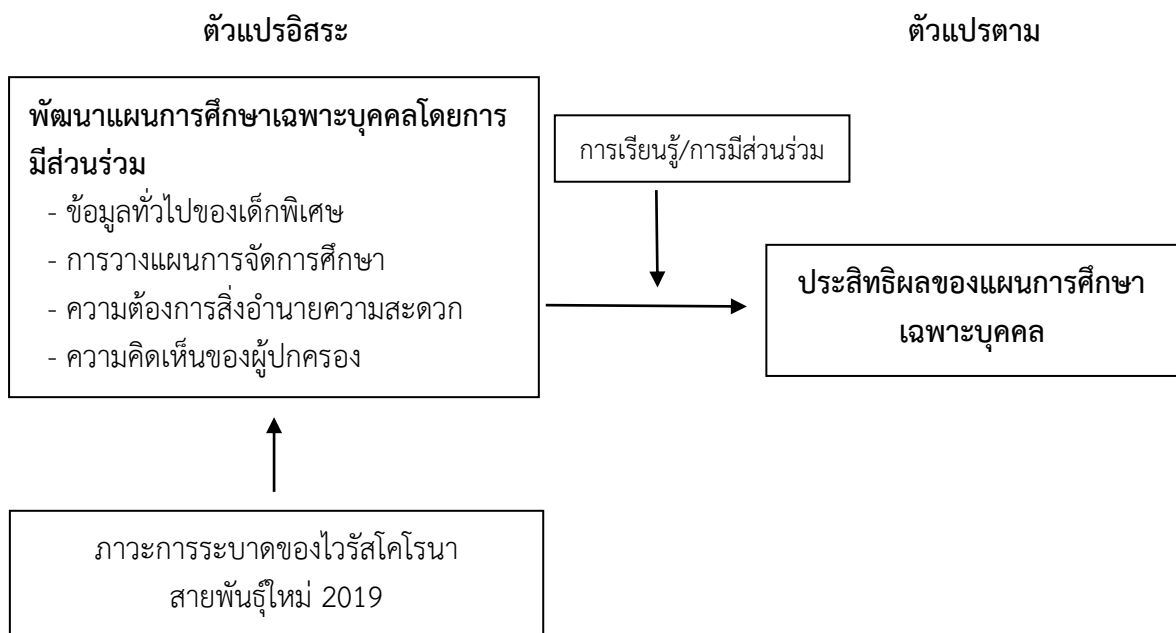
and John, 2022) ทั้งนี้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลต้องมีการกำหนดแนวทางการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการที่จำเป็นของเด็กที่มีความต้องการพิเศษแต่ละคน (University of Washington, 2022) ซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องจะใช้เป็นแนวทางในการกำหนดกิจกรรมการเรียนการสอน การจัดสื่อการสอน การวัดผลประเมินผลให้เหมาะสมกับเด็กแต่ละคน (มานพ พูลสำราญ, 2550) ดังนั้นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาจะเป็นการศึกษาที่สอดคล้องกับความต้องการของทุกคนร่วมกัน แต่ระบบการศึกษาที่ดำรงอยู่ในสังคมไทยมีปัญหาพื้นฐานอยู่ที่การมองวิธีการเรียนการสอนผ่านกรอบวิธีคิดของผู้สอน จึงจำกัดบทบาทของการพัฒนาการศึกษาไว้ที่สถาบันและบุคลากรทางการศึกษาเป็นสำคัญโดยเฉพาะเด็กที่มีความต้องการพิเศษที่ยังไม่สามารถเข้าถึงการบริการการศึกษาได้มากนักมีเพียงบางกลุ่มที่ผู้ปกครองมีฐานะดีถึงมีโอกาสดำเนินการศึกษาถึงแม้จะมีโรงเรียนการศึกษาพิเศษกระจายอยู่ทั่วประเทศก็ตาม นอกจากนี้รูปแบบและเนื้อหาการสร้างการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนในปัจจุบันล้วนถูกกำหนดกรอบความคิดของผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษและการแพทย์โดยใช้กลไกของรัฐเป็นตัวตั้ง ชุมชนและภาคประชาชนมีบทบาทเพียงให้ความร่วมมือกับแผนงานโครงการที่รัฐกำหนดขึ้นการดำเนินงานที่ผ่านมาแม้จะประสบความสำเร็จอยู่บ้างในระยะแรก ทั้งนี้การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการหรือนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษนั้นจะต้องจัดการศึกษาให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของคนพิการแต่ละประเภทโดยให้มีการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของแต่ละบุคคล (นภาวัลย์ ช้วนัส, ทรงศรี ตุ่นทอง และทิพวัลย์ คำคง, 2562) ดังนั้นในการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพการจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต้องสามารถกำหนดบทบาทชัดเจนในการทำงานและสร้างการมีส่วนร่วมในกลุ่มผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งจะเป็นแนวทางหนึ่งในการแก้ไขปัญหาได้ การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (Individualized Education Program: IEP) ควรจัดทำแผนให้กับเด็กทุกคน จัดอบรมครูสม่ำเสมอให้มีทักษะในการจัดทำแผนและนำไปสู่การปฏิบัติโดยให้ผู้ปกครองมาร่วมประชุมรับรู้ และปรับปรุงแผนอย่างน้อยภาคเรียนละครั้ง ส่วนด้านการให้บริการพัฒนาศักยภาพและเตรียมความพร้อมตามแผนที่กำหนดควรให้บริการตามแผนที่กำหนดไว้ไม่ใช่ให้บริการตามความต้องการของครูมีกรณีศึกษาติดตามโดยผู้บริหารอย่างสม่ำเสมอ ทั้งนี้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลจะมีความแตกต่างกันในแต่ละประเทศ (Nastiti and Azizah, 2019) แนวทางการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแสวงหารูปแบบ (IEP) ที่สะท้อนสภาพปัญหาและความต้องการที่แท้จริงของเด็กพิเศษแต่ละคน

ด้วยสถานการณ์ปัญหาและแนวทางดังกล่าวข้างต้นกระบวนการจัดการการเรียนการสอนเด็กพิเศษในภาวะการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ที่ยังมีโอกาสเดาได้ว่าจะสิ้นสุดเมื่อใดต้องอาศัยแผนการจัดการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับวิถีการดำรงชีวิตของผู้ปกครองที่มีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนสำหรับเด็กพิเศษ รวมถึงครูผู้สอน พี่เลี้ยงเด็ก หัวหน้าหน่วยงาน และผู้บริหารมหาวิทยาลัย จะต้องเข้ามามีส่วนร่วมและให้ความสำคัญต่อการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อส่งเสริมพัฒนาการที่เหมาะสมต่อเด็กแต่ละบุคคลต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อพัฒนาและประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษใน
ภาวะการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 โดยการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการศึกษา การศึกษานี้เป็นการศึกษาแบบผสมวิธี (Mixed Methods) โดยการเก็บข้อมูลแบบผสมผสานทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตามขั้นตอน ดังนี้

ระยะที่ 1 การพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ขั้นตอนกระบวนการมีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล มีผู้เข้าร่วม 2 ระยะ ดังนี้ 1) ระยะที่ 1 ผู้มีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาแบบมีส่วนร่วม ได้แก่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 1 คน นักวิชาการด้านสาธารณสุข จำนวน 1 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 2 คน 2) ระยะที่ 2 ผู้มีส่วนร่วมในการประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อร่างแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล และการประชุมแบบมีส่วนร่วมเพื่อวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขข้อบกพร่องของร่างแผนการสอน ได้แก่ อาจารย์ประจำสาขาวิชาการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ครูการศึกษาพิเศษ จำนวน 2 คน ครูพี่เลี้ยง จำนวน 1 คน นักกิจกรรมบำบัด จำนวน 1 คน นักจิตวิทยาเด็กพิเศษ จำนวน 1 คน และผู้ปกครองเด็ก จำนวน 2 คน ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างทั้ง 2 ระยะทำการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการเรียนการสอนห้องเรียนเด็กพิเศษโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2564

วิธีการศึกษา ดำเนินการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ตามกิจกรรม ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของเด็ก เพื่อวิเคราะห์หาสาเหตุของปัญหาการเรียนการสอน ร่วมกันคิด และเสนอแนะหาวิธีและแนวทางแก้ปัญหา

กิจกรรมที่ 2 ดำเนินการพัฒนาแผนการสอนเฉพาะบุคคลมีขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการอบรมผู้ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการจัดทำแผนการสอน ประกอบด้วยหัวข้อการอบรม ดังนี้
1) การบรรยายความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ โดยผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาพิเศษ จำนวน 1 ครั้ง ระยะเวลา 6 ชั่วโมง 2) การจัดกิจกรรมกลุ่มเพื่อจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ 3) อภิปรายผลการพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง

2. ขั้นตอนจัดทำร่างแผนการสอน ประกอบด้วย

ขั้นตอนที่ 1 ยกร่างและพัฒนากิจกรรมในแผนการสอนเฉพาะบุคคลโดยการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งนี้ใช้การศึกษาของ สมเกตต์ อุทโยธา (2552) เป็นกรอบการพัฒนา โดยได้กำหนดส่วนประกอบของกิจกรรม ดังนี้ ข้อมูลทั่วไป ข้อมูลภาวะสุขภาพ ข้อมูลด้านการศึกษาซึ่งเป็นแบบบันทึกการได้รับการศึกษาและการบริการทางการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล ความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา รวมถึงคณะกรรมการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลและความเห็นของบิดา มารดาหรือผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่ 2 การตรวจสอบแผนการสอนเฉพาะบุคคล ทำการตรวจสอบ 2 ครั้ง โดยครั้งที่ 1 โดยครูผู้สอนและพี่เลี้ยง ครั้งที่ 2 โดยผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ได้นำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (ฉบับร่าง) ที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วตามข้อเสนอแนะทั้ง 2 ครั้ง แล้วนำเสนอในการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อให้ที่ประชุมชี้แนะ แล้วคณะผู้วิจัยปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล (ฉบับร่าง)

เครื่องมือ แบบบันทึกการประชุมเชิงปฏิบัติการเป็นแบบปลายเปิด

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหาโดยการจำแนกและจัดระบบข้อมูล การสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย การเปรียบเทียบข้อมูลและการตีความข้อมูล

ระยะที่ 2 การทดลองใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นเด็กพิเศษในห้องเรียนเด็กพิเศษ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 8 คน

วิธีการศึกษา ทำการทดลองใช้แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลที่พัฒนาได้ เป็นระยะเวลา 1 ภาคเรียนการศึกษา (ภาคเรียนที่ 2/2564) ตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 นำแผนการสอน 1 เรื่อง ในแต่ละทักษะมาปฏิบัติการสอน จำนวน 6 ครั้ง โดยแยกเด็กพิเศษสอนเป็นรายบุคคลตามแผนของแต่ละบุคคล การปฏิบัติการสอนแต่ละครั้งใช้เวลา 30 นาที ระหว่างเวลา 09.00 – 09.30 น.

ขั้นตอนที่ 2 หลังจากปฏิบัติการสอนแต่ละครั้งเสร็จสิ้น จะต้องมีการประเมินผลหลังการสอนทุกครั้ง โดยประเมินจากการสังเกตและตรวจจากงานที่เด็กพิเศษปฏิบัติ

ขั้นตอนที่ 3 นำผลการประเมินมาให้ค่าคะแนนตามแบบประเมินพัฒนาการที่สร้างขึ้น
ขั้นตอนที่ 4 เสนอผลการประเมินพัฒนาการให้ผู้ปกครองเด็กพิเศษได้เสนอแนะ
เมื่อทดลองใช้ครบระยะเวลาที่กำหนดนำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมาปรับแก้ไขข้อบกพร่อง
และจัดทำแผนการสอนฉบับสมบูรณ์ โดยใช้ข้อมูลข้อเสนอแนะและการสังเกตพัฒนาการของครู

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เป็นแบบประเมินพัฒนาการ 6 ด้าน ประกอบด้วยแบบพัฒนาการด้านทักษะการเคลื่อนไหว
ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ทักษะการเข้าใจภาษา ทักษะการใช้ภาษา ทักษะการช่วยเหลือ
ตนเองและสังคมและทักษะทางวิชาการ ลักษณะการให้ค่าคะแนนพัฒนาการตั้งแต่ 0-5 คะแนน โดย
คะแนน 0 หมายถึง ไม่สามารถปฏิบัติทักษะนั้นได้ คะแนน 1 หมายถึง สามารถปฏิบัติทักษะนั้นได้น้อย
ที่สุด คะแนน 2 หมายถึง สามารถปฏิบัติทักษะนั้นได้น้อย คะแนน 3 หมายถึง สามารถปฏิบัติทักษะนั้นได้
ปานกลาง คะแนน 4 หมายถึง สามารถปฏิบัติทักษะนั้นได้มาก คะแนน 5 หมายถึง สามารถปฏิบัติทักษะ
นั้นได้อย่างต่อเนื่อง

การวิเคราะห์ข้อมูล

การทดสอบผลสัมฤทธิ์แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษในภาวะการระบาดของ
ไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 จากการประเมินพัฒนาการของผู้เรียน จำนวน 6 ด้าน ใช้สถิติทดสอบ
Wilcoxon Signed Rank Test

ผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 การพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อให้สอดคล้องกับการจัดการเรียนการ
สอนในภาวะการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 โดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า

ข้อมูลทั่วไป พบว่า เด็กพิเศษทั้ง 8 คนมีความต้องการพิเศษที่แตกต่างกันทั้งนี้ได้แก่ออทิสติก
จำนวน 6 คน ความพิการสมองพิการ จำนวน 1 คน และอาการดาวน์ซินโดรม จำนวน 1 คน ทั้งนี้ได้มีการ
กำหนดข้อมูล ชื่อ สกุล เลขประจำตัวประชาชน การจดทะเบียนคนพิการ วันเดือน ปีเกิด ประเภทความ
พิการ ชื่อสกุลบิดา มารดา และสถานที่ติดต่อ

ข้อมูลภาวะสุขภาพ พบว่า เด็กพิเศษทั้ง 8 คนมีความแตกต่างกันด้านภาวะสุขภาพ การช่วยเหลือ
ตนเองในการดำรงชีวิตประจำวันในภาวะการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ทั้งนี้ได้มีการ
กำหนดข้อมูล ประวัติความเจ็บป่วย สถานที่ในการเข้ารับการรักษา และการเข้าถึงสวัสดิการด้านสุขภาพ

ข้อมูลด้านการศึกษา พบว่า โอกาสในการเข้าถึงวิธีการการเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่
เหมาะสม บางคนมีโอกาสในการฝึกปฏิบัติด้านการเสริมสร้างพัฒนาการจากหน่วยงานในพื้นที่ บางคนไม่
สามารถใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่และมัดเล็กได้จึงยังต้องการความช่วยเหลือจากผู้ปกครอง บางคนเข้าสู่วัยรุ่นมี
การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมที่ไม่ค่อยเชื่อฟังคำสั่งครูเมื่อให้ทำกิจกรรมในห้องเรียน ทั้งนี้ได้มีการกำหนด
ข้อมูลรูปแบบการฝึกการเสริมพัฒนาการ สถานที่ฝึก ปัญหา อุปสรรค และการแก้ไขปัญหา

การวางแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล กำหนดการประเมินระดับพัฒนาทั้งทักษะการเคลื่อนไหว ทักษะกล้ามเนื้อมัดเล็กและสติปัญญา ทักษะการเข้าภาษา ทักษะการช่วยเหลือตนเองและสังคม และทักษะวิชาการ ระยะเวลากิจกรรมแต่ละกิจกรรม ระยะเวลาการใช้แผน และผู้ประเมิน

นอกจากนี้ในแผนยังมีการกำหนดข้อมูลความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการเพื่อเป็นข้อมูลในการสนับสนุนสื่อการเรียน และเป็นข้อมูลในการเยี่ยมบ้านเด็กพิเศษแต่ละบุคคล

ส่วนที่ 2 การใช้การใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษในภาวะการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ทำให้พัฒนาการทั้ง 6 ด้านของเด็กพิเศษทั้ง 8 คน ก่อนและหลังแตกต่างกันโดยค่าเฉลี่ยคะแนนพัฒนาการหลังการใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคลเพิ่มขึ้น ดังนำเสนอในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าคะแนนรวมเฉลี่ยพัฒนาการของเด็กพิเศษก่อนและหลังการทดลองใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล ($n = 8$ คน)

พัฒนาการ	คะแนนพัฒนาการ (ก่อน)	คะแนนพัฒนาการ (หลัง)	เพิ่มขึ้น (คะแนน)
การเคลื่อนไหว	11.75 ± 0.21	19.63 ± 0.16	7.88
กล้ามเนื้อมัดเล็ก	11.87 ± 0.16	19.50 ± 0.20	7.63
การเข้าใจภาษา	10.75 ± 0.45	20.50 ± 0.18	9.75
การใช้ภาษา	10.13 ± 0.20	19.13 ± 0.20	9.00
การช่วยเหลือตนเอง	12.13 ± 0.22	21.25 ± 0.38	9.12
ทักษะทางวิชาการ	12.25 ± 0.19	19.86 ± 0.48	7.61
รวมเฉลี่ย	11.48 ± 0.26	19.98 ± 0.29	8.50

จากตารางที่ 1 จะเห็นได้ว่าคะแนนรวมเฉลี่ยพัฒนาการเด็กพิเศษหลังการใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคลเพิ่มจากก่อนใช้แผน 8.50 คะแนน โดยพัฒนาการด้านการเข้าใจภาษาเพิ่มขึ้นมากที่สุด 9.75 คะแนน รองลงมาด้านการช่วยเหลือตนเอง 9.12 คะแนน และพัฒนาการด้านทักษะทางวิชาการมีค่าคะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้นน้อยที่สุด 7.61 คะแนน

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบผลสัมฤทธิ์แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษในภาวะการระบาดของไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2019 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยพัฒนาการของนักเรียนก่อน - หลังการใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล

ค่าคะแนน	ค่าเฉลี่ย	t - Test*	p - value*
ก่อนการใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล	11.48 ± 0.19	1.246*	0.012
หลังการใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคล	19.98 ± 0.26		

*นัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

จากตารางที่ 2 เมื่อนำค่าเฉลี่ยพัฒนาการทั้งหมดของเด็กพิเศษก่อนและหลังดำเนินกิจกรรมตามแผนการสอนเฉพาะบุคคล มาเปรียบเทียบกับสถิติ Z พบว่า ค่าเฉลี่ยพัฒนาการหลังดำเนินกิจกรรมเพิ่มขึ้นจากก่อนดำเนินกิจกรรมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ($p = 0.012$)

อภิปรายผลการวิจัย

แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในภาวะการณ์ระบาดของโควิด 19 มีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องก่อเกิดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนเพื่อให้แผนที่พัฒนาขึ้นมีข้อมูลที่แท้จริง ทั้งนี้กระบวนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างรายละเอียดของแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลในแต่ละหัวข้อสอดคล้องกับรายงานการศึกษาที่ พบว่า แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมักจะขาดข้อมูลการเข้าถึงบริการทางสังคม ข้อมูลครอบครัว และการวางแผนเข้าร่วมกิจกรรมตามแผนในส่วนของผู้เชี่ยวชาญการทำหน้าที่ตามบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงแผนจะทำให้แผนที่ได้มีความเหมาะสมอันจะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กแต่ละคน (Ackin, 2020) และสอดคล้องกับการศึกษาพบว่า การได้มีโอกาสเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดแผนการศึกษาให้กับเด็กในความปกครองทำให้ผู้ปกครองเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาและมีความต้องการให้เด็กในความปกครองมีพัฒนาการด้านต่าง ๆ ดีขึ้น (สมเกตุ อุทธโยธา, 2552) นอกจากนี้ผู้ปกครองยังมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลของเด็กแต่ละคน (Kate, MacLeod, Julie, Mary and Patrick, 2017)

การใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคลทำให้พัฒนาการก่อนและหลังการใช้แผนการศึกษาเฉพาะบุคคลแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจเป็นไปได้ว่าเนื้อหาของแผนที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับสภาพการเรียนรู้ การสอนในภาวะการณ์ระบาดของโควิด 19 ที่นักเรียนไม่สามารถเข้ามาเรียนในชั้นเรียนได้ รวมถึงผู้ปกครองต้องเผชิญความยากลำบากในการประกอบอาชีพ ทั้งนี้ในการนำแผนการศึกษาเฉพาะบุคคลสู่การปฏิบัติต้องพิจารณาการให้เวลาที่ยาวขึ้นในแต่ละกิจกรรม โอกาสการฝึกซ้ำ การสร้างแรงจูงใจด้วยการพูดชมเมื่อเด็กสามารถปฏิบัติตามคำสั่งได้ถูกต้อง รวมถึงตัวครูและครูพี่เลี้ยงต้องมีความเข้าใจในกิจกรรมของแผนเฉพาะบุคคล ซึ่งแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อนักการศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียน ในการประเมินความต้องการด้านการศึกษา การพัฒนาเป้าหมายในการเรียน การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน และการติดตามความก้าวหน้าของนักเรียนแต่ละคน (Christine and Mitchell, 2010)

แผนการสอนเฉพาะบุคคลที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับสถานการณ์ที่เด็กพิเศษและผู้ปกครองกำลังเผชิญ รวมถึงการนำกิจกรรมแต่ละกิจกรรมมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่องและให้ความสำคัญต่อการร่วมกิจกรรมของเด็กแต่ละคนอย่างยวดยิ่งส่งผลให้แผนมีผลสัมฤทธิ์ตามที่ตั้งเป้าหมายไว้ อย่างไรก็ตามแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่พัฒนาภายใต้การระบาดของโควิด 19 ยังต้องปรับปรุงเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนการสอน อันจะส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กแต่ละคนอย่างเหมาะสม รวมถึงต้องพัฒนาสื่อการเรียนที่สามารถให้ผู้ปกครองนำกลับไปใช้ในที่พักอาศัยได้ นอกจากนี้แผนการสอนเฉพาะบุคคลจากการศึกษานี้ยังมีข้อมูลพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กแต่ละคน อันสะท้อนสภาพปัญหาด้านพัฒนาที่ครูและผู้ปกครองสามารถนำมาใช้เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ซึ่งอาจต้องพิจารณาสถานการณ์การเรียนการสอน สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความพร้อมของเด็กแต่ละคนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่เหมาะสมของแผนแต่ละแผน

สรุปผลการวิจัย

ภาวะการระบาดของของโควิด 19 ส่งผลต่อการจัดการเรียนการสอนเด็กพิเศษ นำมาสู่การพัฒนาแผนการสอนเฉพาะบุคคลโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง พบว่า ลักษณะของแผนที่ได้มีองค์ประกอบดังนี้ ข้อมูลทั่วไป มูลด้านสุขภาพ ข้อมูลด้านการศึกษา การวางแผนการจัดการศึกษา ข้อมูลความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ โดยการประเมินผลสัมฤทธิ์ของแผนการสอนเฉพาะบุคคลจากแบบประเมินพัฒนาการทั้ง 6 ด้าน พบว่า การใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคลทำให้พัฒนาการก่อนและหลังแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1.1 แผนการสอนเฉพาะบุคคลจากการศึกษานี้มีข้อมูลพัฒนาการแต่ละด้านของเด็กแต่ละคน อันสะท้อนสภาพปัญหาด้านพัฒนาที่ครูและผู้ปกครองสามารถนำมาใช้เพื่อแสวงหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาร่วมกัน

1.2 การใช้แผนการสอนเฉพาะบุคคลอาจต้องพิจารณาสถานการณ์การเรียน การสอน สภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความพร้อมของเด็กแต่ละคนเพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่เหมาะสมของแผนแต่ละแผน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 พัฒนาเทคนิคการสอนสำหรับครูจากแผนการสอนเฉพาะบุคคลที่เหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษในแต่ละด้าน รวมถึงพัฒนาสื่อการสอนออนไลน์

2.2 ศึกษากระบวนการการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง รวมถึงแนวทางการสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาแผนการสอนเฉพาะบุคคลอย่างแท้จริง

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้สำเร็จลงได้ด้วยความอนุเคราะห์และช่วยเหลืออย่างดียิ่งจาก ผู้ปกครอง นักเรียน ครูและพี่เลี้ยงห้องเรียนเด็กพิเศษ โรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ และขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่านที่กรุณาแนะนำกระบวนการการวิจัยและปรับแก้ไขเครื่องมือ และกองทุนวิจัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ที่สนับสนุนทุนการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

ปิยะวรรณ ปานโต. (2566). การจัดการเรียนการสอนของไทยภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19).

<https://library.parliament.go.th/th/radioscript/rr2563-jun5>

นภาวลัย ชีวนัส ทรงศรี ตุ่นทอง และทิพวัลย์ คำคง. (2562). การพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลเพื่อพัฒนาความสามารถในการใช้กล้ามเนื้อมัดใหญ่สำหรับนักเรียนที่มีความบกพร่องทาง

สติปัญญาระดับเล็กน้อยถึงปานกลาง ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 6 จังหวัดลพบุรี.
วารสารละครี, 3(1).

มานพ พูลสำราญ .(2550). *ความสำคัญของการจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล*.

<http://www.specialed-center1.com/page/wichakaniep.html>

สมเกต อุทธโยธา. (2552). *การพัฒนาการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมระหว่างเด็กที่มีความต้องการพิเศษกับเด็กปกติในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. เชียงใหม่. มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

อติตยา ใจเตี้ย. (2554). *การพัฒนาแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กพิเศษโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง: ศูนย์พัฒนาการมนุษย์และบุคคลที่มีความพิการ คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่*. วารสารวิจัยราชภัฏเชียงใหม่, 12(2).

Ackin, F. N. (2020). Identification of the processes of preparing individualized education programs (IEP) by special education teachers, and of problems encountered therein. *Education Research and Reviews*, 17(1).
<https://doi.org/10.5897/ERR2021.4217>

Christine A. C., & Mitchell L. Y. (2010). Individualized education programs: legal requirements and research findings. *A Special Education Journal*, 18(3).
<https://doi.org/10.1080/09362835.2010.491740>

Jordan, A. F., Lisa, A. R., & John, H. M. (2022). Individualized education program quality for transition age students with autism. *Research in Autism Spectrum Disorders*, 91, 101900.
<https://doi.org/10.1016/j.rasd.2021.101900>

Kate, Julie, N. C., Mary, R., & Patrick, R. (2017). Rethinking the individualized education plan process: voices from the other side of the table. *Disability & Society*, 32(3).
<https://doi.org/10.1080/09687599.2017.1294048>

Nastiti, A., & Azizah, N. (2019). *A review on individualized educational program in some Countries*.
https://www.researchgate.net/publication/332837030_A_Review_on_Individualized_Educational_Program_in_Some_Countries

University of Washington. (2022). *What is an Individualized Education Plan?*.
<https://www.washington.edu/accesscomputing/what-individualized-education-plan>